

[Stinus.]

ligesom det fastsloges, at et genforenet Tyskland forblev et afgørende mål for deres politik.

Tiden er inde til, at den danske regering inden for NATO virker for, at denne politik tages op til revision, først og fremmest fordi det har vist sig, at den hidtil totalt har umuliggjort en tilnærmelse mellem de to tyske stater. Om dette gøres med store fanfarer og megen publicity eller ad mere stilfærdige diplomatiske kanaler, er for os af underordnet betydning. Det afgørende er, at der sker noget, for først når denne målsætning fra 1954 er ændret, vil NATO kunne føre aktiv afspændingspolitik.

Den politiske skillelinje i Europa vil være i generationer, og det gælder om at få et fornuftigt og fredeligt samarbejde etableret over skillelinjen. DDR ligger inden for den kommunistiske interessessfære, og vi må anerkende dette på samme måde som udenrigsminister Willy Brandt, der i juni i år udtalte, at Vesttyskland ingen bagtanker havde om at ville plukke enkelte lande ud af Warszawapagten. Udtalelsen blev formodentlig fremsat i forbindelse med Vesttysklands daværende relationer med Tjsekoslovakiet og Rumænien, men jeg vil gerne tro, at den også gælder DDR.

En tilnærmelse mellem østlige og vestlige synspunkter med hensyn til Østtysklands status kunne være et vigtigt skridt på vejen. Et første skridt kunne være, at vestlige lande, eventuelt alle NATOs medlemslande, i praksis accepterede, at der findes en østtysk statsdannelse, hvis ledelse må inddrages i alle forhandlinger om en ændring af de europæiske forhold. At fastholde, at DDR ikke eksisterer, er som strudsen at stikke hovedet i busken for realiteterne, hvad enten vi nu synes om disse realiteter eller ej.

Jeg skal i øvrigt ikke her give andre lande råd om, hvordan de kunne normalisere deres forhold til DDR, til Østtyskland, men på det radikale venstres vegne vil jeg gerne fremsætte et par forslag til den danske regerings velvillige overvejelse.

Ud over et initiativ inden for NATO — og danske initiativer har der jo ikke været for mange af inden for alliancen — til en ændring af målsætningen som tidligere omtalt kunne jeg foreslå oprettelse af et dansk handelskammer i DDR og afskaffelse af kontrolråds-

passene. Det forekommer mig, at forbundskansler Kiesinger på et tidspunkt gik ind for, at Vesttyskland skulle oprette et handelskammer i DDR. Er udenrigsministeren i stand til at give nærmere oplysninger herom og om, hvordan Vesttyskland varetager sine handelsmæssige forbindelser med DDR i det hele taget?

Kontrolrådspas for østtyskere, der ønsker at rejse til Danmark, er kun et irritationsmoment og tjener for mig at se intet andet formål end netop at irritere. Når Sverige og NATO-landet Frankrig kan nøjes med det østtyske legitimationskort, skulle det også være muligt for Danmark. Det må i høj grad beklages, at de allieredes visumkontor i Berlin nu oven i købet har indført skærpede bestemmelser for udstedelse af de midlertidige opholdstilladelser til østtyskere, som vil besøge NATO-lande. Ganske vist er de skærpede bestemmelser at opfatte som en modforanstaltning til Ulbrichts krav om, at vesttyskere i stedet for identitetskort skal forevise pas med visum, når de skal til Berlin, men det er ingen retfærdiggørelse. DDRs krav må nemlig opfattes som et forståeligt omend beklageligt skridt i kampen for at få DDR anerkendt af NATO-landene som en selvstændig stat, når det hidtil ikke er lykkedes ad andre veje.

Det radikale venstre har gang på gang gjort sig til talsmand for den opfattelse, at det allierede visumkontor i Berlin skulle give mere rundhåndet adgang til indrejse ud fra det synspunkt, at kontakter over landegrænserne fremmer forståelsen og afspændingen. Vi mener ikke, at den vestlige verden har noget at tabe ved hverken besøg i eller fra de kommunistiske lande, tværtimod. Derfor finder vi det helt urimeligt, at samtlige NATO-lande må deltage i reaktionen mod DDRs krav. Netop nu gælder det nok mere end nogen sinde om at etablere så mange og så frie rejseforbindelser som muligt til og fra alle østlande. Hvis der skal lægges hindringer i vejen for de rejseforbindelser, der også er et led i afspændingsbestræbelserne, bør det i hvert fald ikke være landene i den såkaldte frie verden, der lægger hindringer i vejen. Det radikale venstre opfordrer derfor også på dette område den danske regering til at gå i spidsen med et initiativ.

I Harmelrapporten omtales NATO-alli-